

УДК 349.2
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2023.7>

Ю. В. Бодров

orcid.org/0009-0009-0755-7673

*аспірант кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
Державного торговельно-економічного університету*

ГЕНЕЗИС АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Індустрія азартних ігор (гральний бізнес, гемблінг) відіграє помітну роль в економічному і соціальному житті найбільш розвинутих світових держав, таких як: Австралія, Бельгія, Великобританія, Данія, Іспанія, Канада, Нідерланди, Німеччина, США, Фінляндія, Франція, Швеїцарія, Швеція та інших. На сьогодні загальний обсяг світового ринку азартних ігор становить близько 80 млрд. доларів США. Легалізація та інтеграція грального бізнесу в національні економічні системи забезпечує створення нових робочих місць, покращення соціальної інфраструктури, стабільне наповнення державних і місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень і ліцензійних зборів.

Разом з тим, азартні ігри можуть слугувати джерелом ряду соціальних проблем, пов'язаних з ігровою залежністю людини – лудоманією. За негативними наслідками для психіки людини сучасні вчені ставлять лудоманію в один ряд з такими хворобами як алкоголізм і наркоманія. Протягом останнього десятиліття, поширення цієї хвороби серед населення набуло колосальних масштабів [1, с. 97]. Особливо чітко ця негативна тенденція окреслилася у 2019–2021 роках – під час пандемії COVID-19, коли стрес і карантинні обмеження призвели до стрімкого збільшення кількості учасників азартних ігор, які проводяться в режимі онлайн, а це, своєю чергою, потягнуло за собою масове розповсюдження ігрової залежності.

Проблемні аспекти гемблінгу зумовлюють необхідність досконалого правового регулювання питань організації та проведення азартних ігор, яке б, з одного боку, сприяло максимальній соціально-економічній «віддачі» грального бізнесу, а з іншого – нівелювало його негативний вплив на психічне здоров'я і добробут громадян. Ця задача передбачає розробку широкого комплексу організаційно-правових заходів, але найпершим кроком до поставленої мети повинно стати створення надійного наукового підґрунтя.

Одним з перших українських правників, які звернулися до системного розгляду цих питань, став В.М. Дорогих. Починаючи з 1997 року, В.М. Дорогих оприлюднив серію наукових праць, присвячених вирішенню актуальних проблем правового регулювання грального бізнесу в Україні та світі [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]. В уза-

гальненому вигляді результати наукових пошуків автора знайшли відображення на сторінках дисертації «Адміністративно-правове регулювання грального бізнесу в Україні» (2004 рік), котра стала першим комплексним монографічним дослідженням, орієнтованим на розкриття соціально-правової природи грального бізнесу, удосконалення його правового регулювання, виявлення та припинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з азартними іграми [9].

У рамках вказаного дослідження В.М. Дорогих було визначено поняття, зміст і структуру грального бізнесу, як соціально-правового явища та виду господарської діяльності; охарактеризовано генезу вітчизняного і зарубіжного законодавства про організацію азартних ігор; розкрито адміністративно-процесуальну специфіку процедур легалізації грального бізнесу в Україні; проаналізовано механізми контролю і нагляду за додержанням правил у сфері грального бізнесу; висвітлено актуальні проблеми публічного адміністрування та протидії деліктності в сфері азартних ігор, сформульовано комплекс пропозицій щодо їх усунення. До найбільш значущих на час написання дисертації концептуальних висновків автора можна віднести висновки про детермінованість розвитку грального бізнесу офіційною політикою держави, а також про загальносвітову тенденцію до посилення державного контролю і нагляду за організацією та проведенням азартних ігор [10, с. 4–5, 16]. Слушність цих висновків підтверджена, зокрема, подальшою історією розвитку легального грального бізнесу в Україні. Під впливом існуючого політичного курсу держави він припиняв (2009 р.) та відновлював (2020р.) своє існування, при цьому держава, даючи легальному гральному бізнесу «зелене світло», постійно вдосконалює і посилює механізми контролю за його діяльністю.

Однією з найважливіших пропозицій, обґрунтованих В.М. Дорогих, стала пропозиція щодо прийняття спеціального законодавчого акту з питань організації та проведення азартних ігор. При цьому, окрему главу такого закону В.М. Дорогих пропонував присвятити регулюванню державного контролю за фінансовою діяльністю суб'єктів грального бізнесу [10, с. 13]. Зауважимо, що практичну реалізацію дана ідея отримала тільки у 2020 році, з прийняттям

Закону України від 14.07.2020р. № 768-IX «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», що, з одного боку, свідчить про безперечну актуальність наукових ідей автора, а, з іншого – змушує констатувати наявність значного розриву між наукою і практикою.

На наш погляд, ця ситуація дуже наочно ілюструє справедливість висновку Т.О. Гуржія та А.Л. Петрицького про те, що у ряді сфер публічного адміністрування: «через відсутність зворотного зв'язку потужний науковий потенціал працює надаремно, а генеровані ним ідеї тривалий час перебувають без запиту. Водночас уповноважені суб'єкти публічної адміністрації змушені діяти навмання. Не маючи ґрунтовної наукової підтримки, вони припускаються доволі серйозних помилок [11, с. 28]». З такою оцінкою важко не погодитись. Як свідчить практика, далеко не всі прогресивні наукові ідеї (зокрема, у сфері правового регулювання організації та проведення азартних ігор) своєчасно втілюються у життя. Багато з них лишаються незатребуваними або ж реалізуються надто повільно для того, щоб розраховувати на максимальний позитивний ефект від нововведень.

Офіційна заборона грального бізнесу у 2009 році обумовила тривалу перерву у дослідженні адміністративно-правових аспектів його функціонування та розвитку. У період з 2009 по 2020 роки гральний бізнес України перемістився в тіньовий сектор економіки, а основна увага правничого загалу зосередилась на боротьбі з ним як незаконним видом підприємницької діяльності. При цьому, оскільки боротьба з нелегальним гральним бізнесом велася в основному засобами кримінального права, то переважна більшість тогочасних правових досліджень проводилась у рамках однойменної наукової галузі.

Тим не менш, протягом 2009–2020 років ряд досліджень з питань протидії нелегальному гральному бізнесу здійснили представники адміністративно-правової науки. У даному зв'язку на увагу заслуговує науковий доробок Н.П. Капітаненко, який складається з серії праць, присвячених питанням відповідальності за адміністративні правопорушення в сфері грального бізнесу [12; 13; 14; 15; 16]. У зазначених працях визначаються нормативні, фактичні та процесуальні підстави адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері грального бізнесу; надається детальна характеристика складів таких правопорушень; висвітлюються практичні проблеми їх кваліфікації; розкриваються зміст і структура провадження по відповідній категорії адміністративних справ; обґрунтовується доцільність розробки та прийняття Кодексу України про азартні ігри, який би, серед іншого,

визначав підстави відповідальності за порушення встановленого порядку організації та проведення азартних ігор [16, с. 14–15].

Серед нечисленних адміністративно-правових досліджень, проведених у період офіційної заборони азартних ігор в Україні, на окрему увагу заслуговують наукові праці В.С.Філютович-Герасименко, присвячені питанням правового та організаційного забезпечення протидії незаконному гральному бізнесу [17; 18; 19]. Констатуючи недостатню ефективність існуючого на той час механізму протидії незаконному гральному бізнесу, авторка сформулировала наукове підґрунтя для його вдосконалення та розвитку. Зокрема, нею було визначено зміст і структуру адміністративно-правового механізму протидії незаконному гральному бізнесу, окреслено коло суб'єктів такої протидії, визначено їх правовий статус, досліджено форми і методи їх діяльності, розкрито особливості їх взаємодії [19, с. 5, 6]. Визначальною рисою наукового підходу В.С. Філютович-Герасименко стало широке врахування зарубіжного досвіду організації та проведення азартних ігор, зокрема, у країнах ЄС: Австрії, Болгарії, Греції, Італії, Латвії, Мальті, Нідерландах, Норвегії, Швейцарії. Такий підхід дозволив не лише виявити кращі практики регулювання грального бізнесу, але й окреслити перспективні шляхи їх імплементації у рамках євроінтеграційного курсу України.

Про обґрунтованість висновків і пропозицій В.С. Філютович-Герасименко свідчить той факт, що значна їх частина була втілена у життя під час легалізації вітчизняного грального бізнесу (тобто, починаючи з 2020 року). Це і ліцензування господарської діяльності з організації та проведення азартних ігор, і запровадження режиму спеціальних гральних зон, і впровадження спеціальних вимог до грального обладнання та програмного забезпечення, і встановлення дієвого державного контролю за гральним бізнесом, і створення спеціального органу державного регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор, і інші.

У контексті аналізу сучасного стану адміністративно-правових досліджень з питань організації та проведення азартних ігор особливий інтерес становлять дослідження, які були проведені після легалізації грального бізнесу в Україні (2020 р.), а отже враховують нинішні правові, економічні, соціальні та організаційні умови його функціонування. Осібне місце в ряду таких досліджень займає монографія З.М. Топорецької «Публічне управління гральним бізнесом та лотерейною діяльністю і протидія злочинам, пов'язаним з ними: теорія та практика» (2022р.), на сторінках якої викладається наукова концепція публічного управління ринками ігор на

гроші (гральним бізнесом та лотерейною діяльністю) з позицій ціннісно орієнтованого підходу, пошуку балансу між інтересами держави, суспільства та бізнесу [20, с. 7, 8].

У рамках побудови цієї концепції З.М. Топорецька здійснила періодизацію розвитку вітчизняного ринку грального бізнесу. На основі вивчення трьох основних світових моделей публічного управління ринком грального бізнесу (1 – повна заборона грального бізнесу; 2 – повна свобода грального бізнесу; 3 – монополія держави у сфері грального бізнесу), З.М.Топорецька констатувала, що всі вони у різний час були апробовані в Україні. При цьому найкращі соціально-економічні результати продемонструвала саме остання модель, яка функціонує в Україні з 2020 року та передбачає вільний доступ компаній на ринок азартних ігор (з дотриманням організаційних та кваліфікаційних вимог) при обмеженні максимальної кількості гральних закладів, які можуть діяти одночасно на території держави. [20, с. 413, 414, 417]. У цілому поділяючи такий висновок, зауважимо, що існуюча в Україні модель публічного управління ринком грального бізнесу характеризується певною специфікою. За великим рахунком, вона не передбачає державної монополії в гральному бізнесі, хоч і ґрунтується на засадах суворого державного контролю за ключовими аспектами організації та проведення азартних ігор. Вплив держави на гральний бізнес не варто абсолютизувати, оскільки сам гральний бізнес належить до приватного сектору економіки, а важливу роль у його адмініструванні відіграють інститути громадськості.

Тим не менш, провідна роль держави в адмініструванні вітчизняного грального бізнесу та правовому регулюванні сфери азартних ігор є беззаперечною. У світлі цього на особливу увагу заслуговують міркування З.М. Топорецької щодо природи, сутності та ефективності реалізації функцій публічного адміністрування грального бізнесу.

Характеризуючи сучасний стан адміністративно-правових досліджень у сфері організації та проведення азартних ігор, неможливо обійти увагою наукові праці К.В.Профатіла, в яких розглядаються правові, організаційні та практичні аспекти діяльності уповноваженого органу державного регулювання – Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (далі – КРАІЛ) [21; 22; 23; 24; 25; 26; 27].

На основі аналізу нормотворчої та правозастосовної практики КРАІЛ К.В. Профатіло підкреслює ключову роль цього органу у публічному адмініструванні вітчизняного грального бізнесу, зокрема, у забезпеченні балансу публічних і приватних інтересів, сталого розвитку ринку азарт-

них ігор, державного регулювання та державного нагляду (контролю), ліцензуванні господарської діяльності з організації та проведення азартних ігор, протидії ігровій залежності, виявленні та припиненні правопорушень у сфері азартних ігор, притягненні правопорушників до відповідальності.

Разом з тим, дослідник відмічає, що на сьогодні КРАІЛ, все ще перебуває на етапі інституційної розбудови, а її діяльність утруднена відсутністю комплексного, послідовного підходу до визначення усіх елементів її статусу (засад взаємодії, порядку реалізації повноважень тощо), фрагментарністю, прогалинами та суперечностями адміністративно-правового регулювання, недостатньою розвиненістю напрямків діяльності, пов'язаних із боротьбою з лудоманією та шахрайством у сфері азартних ігор.

Негативний відбиток на діяльність КРАІЛ накладають такі проблеми, як: відсутність конкретних повноважень щодо боротьби з лудоманією; здебільшого номінальний характер повноважень щодо створення сприятливих умов для залучення інвестицій у сферу азартних ігор; недостатня визначеність адміністративно-правового статусу Голови та членів КРАІЛ (в тому числі, засад їх обрання та звільнення, кола їх повноважень, гарантій їх діяльності, підстав їх матеріальної і дисциплінарної відповідальності тощо); покладення на апарат КРАІЛ дублюючих, невластивих і беззмістовних повноважень, нечіткість розподілу внутрішньо-управлінських функцій між його структурними підрозділами [28, с. 2, 3, 201–203].

З метою вирішення окреслених проблем К.В. Профатіло обґрунтовує необхідність послідовного, комплексного, науково-обґрунтованого підходу до розбудови адміністративно-правових засад організації та діяльності КРАІЛ. У рамках такого підходу ним запропоновано широкий спектр нормотворчих та організаційних заходів, покликаних оптимізувати роботу КРАІЛ, наблизивши її до європейських стандартів публічного адміністрування сфери організації та проведення азартних ігор.

У цілому аналіз адміністративно-правових досліджень з питань організації та проведення азартних ігор дає підстави для наступних висновків:

Історичний процес проведення таких досліджень умовно поділити на три основні етапи: І-й етап (середина 90-х років ХХ ст. – 2009 рік) характеризується тим, що відповідні дослідження здійснювалися в умовах становлення вітчизняного грального бізнесу та формування правового базису для організації та проведення азартних ігор. На даному етапі основна увага галузевих дослідників була зосереджена на

вивченні зарубіжного досвіду, а також на пошуку оптимальної моделі державного регулювання сфери азартних ігор. II-й етап (2009–2020 роки) охоплює період повної заборони грального бізнесу в Україні. В умовах делегалізації азартних ігор і деліктивізації будь-якої діяльності, пов'язаної з їх проведенням, адміністративно-правові дослідження цього періоду спрямовувалися на забезпечення протидії нелегальному гральному бізнесу (читай – гральному бізнесу як такому). Здебільшого вони були спрямовані на вирішення проблем, пов'язаних з виявленням і припиненням адміністративних правопорушень, а також з функціонуванням інституту адміністративної відповідальності у сфері азартних ігор. III-й етап (2020 рік – теперішній час) – протікає на тлі легалізації грального бізнесу в Україні та прискореного впровадження сучасної моделі його адміністрування, яка передбачає максимальний рівень контролю за організацією і проведенням азартних ігор. Оскільки вже на початку цього етапу були сформовані законодавчі та інституційні засади публічного адміністрування грального бізнесу, основні зусилля представників галузевої науки скеровуються на вирішення конкретних проблем нормотворчої і правозастосовної (насамперед, контрольно-наглядової) діяльності в сфері азартних ігор.

Важлива соціальна та економічна роль грального бізнесу обумовлює наявність сталого наукового інтересу до пов'язаної з ним проблематики, в тому числі – до проблем адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор. Вирішенню цих проблем присвячена велика кількість наукових праць (монографій, дисертацій, посібників тощо), на сторінках яких розглядаються питання удосконалення та розвитку вітчизняного законодавства про гральний бізнес, публічного адміністрування сфери азартних ігор, державного контролю і нагляду в цій сфері, протидії незаконному гральному бізнесу та інші.

Разом з тим, переважна більшість правових досліджень у сфері грального бізнесу розкривають лише окремі аспекти адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор. Як правило, вони мають вузькоспрямований характер та не формують цілісного уявлення про перспективи розвитку правових та організаційних засад публічного адміністрування сфери азартних ігор. Ті ж поодинокі дослідження, у яких пропонується комплексний розгляд проблематики адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор, були проведені до 2009 року, тобто ще до заборони та повторної легалізації грального бізнесу в Україні. Вони не враховують нинішніх соціальних, економічних, технічних і техноло-

гічних реалій, сучасного стану грального бізнесу, особливостей його публічного адміністрування, а також останніх новел законодавства. Такий стан справ обумовлює необхідність нового дослідження, орієнтованого на комплексне вирішення проблем адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор.

Література

1. Олійничук О., Хом'юк С. Лудоманія як загроза безпеці держави: соціальні, економічні та правові контексти. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. №1 (21). С. 96–102.
2. Дорогих В.М. Деякі проблеми правового регулювання ігрного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 1997. № 5. С. 217–221.
3. Дорогих В.М. Адміністративна відповідальність за правопорушення в ігровому бізнесі потребує змін: Матеріали першої національної науково-теоретичної конференції «Адміністративне право: сучасний стан і напрями реформування». Яремче, 18-21 червня 1998. С. 38–40.
4. Дорогих В.М. Ігровий бізнес і Інтернет: правові аспекти. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2000. №3. С. 84–89.
5. Дорогих В.М. Правове забезпечення грального бізнесу США. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2000. № 4. С. 59–62.
6. Дорогих В.М. Удосконалення правового регулювання ігрного бізнесу на сучасному етапі. Міжвузівська наукова конференція «Удосконалення державного управління в умовах адміністративної реформи». – Київ, НАВСУ, 2002, 11 червня.
7. Дорогих В.М. Ігровий бізнес у Сполучених Штатах й практика застосування правового регулювання цього виду бізнесу. *Актуальні проблеми політики*. 2001. № 11. С. 515–525.
8. Дорогих В.М. Адміністративно-правове регулювання грального бізнесу – пошук шляхів оптимізації. *Актуальні проблеми держави і права*. Збірник наукових праць. – Одеса: юридична література, 2003. – Вип. 19. – с. 277-280. Третя національна науково-теоретична конференція «Українське адміністративне право: стан і перспективи реформування» (23–25 травня 2003 р. м. Одеса).
9. Дорогих В. М. Адміністративно-правове регулювання грального бізнесу в Україні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія держ. податкової служби України. Ірпінь, 2004. 197 с.
10. Дорогих В. М. Адміністративно-правове регулювання грального бізнесу в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2004. 20 с.
11. Гуржій Т.О., Петрицький А.Л. *Правовий захист персональних даних*: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 216 с.
12. Капітаненко Н.П. Актуальні питання адміністративної відповідальності юридичних осіб за правопорушення в гральному бізнесі. *Підприємництво, господарство та право*. 2010. № 12. С. 64–67.
13. Капітаненко Н.П. Адміністративні делікти в сфері грального бізнесу: теоретичні та практичні аспекти. *Підприємництво, господарство та право*. 2011. № 3. С. 48–51.
14. Капітаненко Н.П. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб у гральному бізнесі. Правове регулювання суспільних відносин:

актуальні проблеми та вимоги сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 27–28 травня 2010 р. Запоріжжя, 2010. Ч. II. С. 78–79.

15. Капітаненко Н.П. Види порушень в сфері грального бізнесу: адміністративно-правовий аспект. Правові проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 23–24 лютого 2011 року. Харків : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2011. Т. 3. С. 20–22.

16. Капітаненко Н. П. Адміністративно-правова відповідальність: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2011. 20 с.

17. Філютович-Герасименко В. С. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії суб'єктів протидії незаконному гральному бізнесу в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. 2015. № 1 (7). С. 89–96.

18. Філютович-Герасименко В. С. Методи протидії незаконному гральному бізнесу в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Випуск 3–2, Т. 3. С. 246–252.

19. Філютович-Герасименко В. С. Адміністративно-правові засади протидії незаконному гральному бізнесу в Україні. : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2016. 246 с.

20. Топорецька З. М. *Публічне управління гральним бізнесом та лотерейною діяльністю і протидія злочинам, пов'язаним з ними: теорія та практика* : монографія. Київ: Алерта, 2022. 424 с.

21. Профатіло К. В. Сутність та місце Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі. *Форум права*. 2021. № 3 (68). С. 25–37.

22. Профатіло К. В. Сучасний стан та особливості адміністративно-правового регулювання діяльності Комісії із регулювання азартних ігор і лотерей. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2021. Т. 32 (71). № 5. С. 34–40.

23. Профатіло К. В. Принципи організації та діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 53. С. 50–54.

24. Зозуля І. В., Профатіло К. В. Повноваження Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Форум права*. 2021. № 5 (70). С. 29–46.

25. Профатіло К. В. Правові засади призначення на посади Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 70. С. 346–352.

26. Профатіло К. В. Особливості організації діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Форум права*. 2022. № 2 (73). С. 80–93.

27. Профатіло К. В. Напрямки вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Право і суспільство*. 2023. № 2. Т. 2. С. 174–181.

28. Профатіло К. В. Адміністративно-правові засади діяльності комісії з регулювання азартних ігор та лотерей : дис. ... д-ра філософії: 081 «Право». Харків, 2023. 237 с.

Анотація

Бодров Ю. В. Генезис адміністративно-правових досліджень у сфері грального бізнесу. – Стаття.

У статті надано детальну характеристику сучасного стану адміністративно-правових досліджень у

сфері організації та проведення азартних ігор в Україні. Виділено та проаналізовано основні етапи їх розвитку. Констатовано, що на першому етапі розвитку (середина 90-х років ХХ ст. – 2009 рік) здійснювався пошук оптимальних моделей державного регулювання грального бізнесу та відбулося формування правових засад гемблінгу. На другому етапі (2009–2020 роки) основна увага науковців була зосереджена на питаннях протидії нелегальному гральному бізнесу та вдосконаленні механізмів виявлення припинення та відповідальності за правопорушення в сфері азартних ігор. Третій етап (починаючи з 2020 року) пов'язаний з легалізацією грального бізнесу та активним впровадженням сучасної моделі адміністрування, яка забезпечує максимальний рівень державного контролю за організацією та проведенням азартних ігор.

Детально розглянуті найбільш значущі науково-правові дослідження, присвячені різним аспектам організації та проведення азартних ігор. Підкреслюється важливість досліджень, спрямованих на розв'язання проблем легалізації та регулювання грального бізнесу, публічного адміністрування, контролю та нагляду в цій сфері. Констатовано, що більшість галузевих дослідників обмежуються розглядом окремих аспектів правового регулювання грального бізнесу. З плином часу багато наукових праць поступово втрачають свою актуальність. Багато з них не враховують сучасних реалій грального бізнесу та останніх новел законодавства.

Окрема увага приділяється аналізу досліджень останніх років, які проводилися після легалізації грального бізнесу в Україні. Відзначаються важливі якнайшвидшого впровадження їх результатів у вітчизняну нормотворчу і правозастосовну практику.

Зроблено висновок про необхідність нового адміністративно-правового дослідження, орієнтованого на комплексне вирішення проблем адміністративно-правового регулювання організації та проведення азартних ігор.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративно-правові дослідження, адміністративно-право регулювання, гральний бізнес, азартні ігри, гемблінг, боротьба з лудоманією.

Summary

Bodrov Yu. V. Genesis of administrative-legal researches in the sphere of gaming business. – Article.

The article provides a detailed description of the current state of administrative and legal research in the field of organization and conduct of gambling in Ukraine. The main stages of their development are highlighted and analyzed. It was established that at the first stage of development (mid-90s of the 20th century - 2009), the search for optimal models of state regulation of the gambling business was carried out and the legal foundations of gambling were formed. In the second stage (2009–2020), the main attention of scientists was focused on the issues of combating the illegal gambling business and improving the mechanisms for detecting the cessation and responsibility for offenses in the field of gambling. The third stage (starting from 2020) is related to the legalization of the gambling business and the active implementation of a modern administration model that ensures the maximum level of state control over the organization and conduct of gambling.

The most significant scientific and legal studies devoted to various aspects of the organization and conduct of gambling are examined in detail. The

importance of research aimed at solving the problems of legalization and regulation of the gambling business, public administration, control and supervision in this area is emphasized. It has been established that the majority of branch researchers limit themselves to consideration of certain aspects of legal regulation of gambling business. Over time, many scientific works gradually lose their relevance. Many of them do not take into account the modern realities of the gambling business and the latest novelties of legislation.

Particular attention is paid to the analysis of research conducted in recent years after the legalization

of the gambling business in Ukraine. The importance of implementing their results as soon as possible into the domestic law-making and law-enforcement practice is noted.

A conclusion was made about the need for a new administrative-legal study focused on a comprehensive solution to the problems of administrative-legal regulation of the organization and the conduct of gambling.

Key words: administrative law, administrative-legal research, administrative-law regulation, gaming business, gambling, fight against gambling addiction.